

LO TEATRO CATALA

PERIÓDICH INDEPENDENT

DE LITERATURA, ART, NOTICAS Y ANUNCIS

Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Preus per subscripció

En Barcelona. 1'00 Pta. trimestre.
Fora. 1'50 » » »
Artistes estrangers, 25 Ptas. l' any

Redacció y Administració

Carrer Diputació, 125, 2.º, 3.^a

Sucursal pera cartas y avisos: Unió, 5, 3.ª 2.^a

Preus de cada número

Número corrent.. . **10 céntims**
Id. atrassat. . . **15 »**

Avis important

Havent augmentat considerablement lo número de Srs. subscriptors á nostre periódich y manifestant alguns desitj de possehir tota l' obra que donem per folletí hem fet una nova tirada dels fulls ja publicats de la popular comedia *La mitja taronja*, que 'ls nous subscriptors podrán obtenir al reduhit preu de 50 céntims, demanantlos en l'administració, en la sucursal ó al repartidor.

CATALANISME

I.

Ab aquesta sola paraula s' expressa tot lo bell ideal dels bons fills de nostra comarca y per consegüent lo que ella significa es de gran importancia pera quants espanyols sentim circular sang catalana en nostras venas.

Ella enclou per sí sola la idea de la autonomia de nostre Principat dintre de la unitat de la patria espanyola; idea que no pot menos de ser simpática á tots los catalans y que aixís mateix deu serho als regionalistas de las demás provincias, tota vegada que las aspiracions dels catalanistas que la alimentan y li donan vida ab sinceritat y sense las miras del egoisme, han de contribuir en últim resultat al benestar de Catalunya sens perjudicar á cap altra regió.

Aquet es nostre catalanisme que, com se deixa compèndrer, s'acosta molt al que informa'l Programa del Centre Catalá publicat en 1890.

Pero com lo Centre Catalá, per mes que sia una de las Societats regionalistas mes importants de Barcelona, no conta, per desgracia, ab la adhesió de tots los elements que convindria pera obtenir prompte lo

fruy de sos cuidados, y com per altra part entre los que forman en lo número de sos adversaris hi ha personalitats importants y de sanas intencions en pró de la bona causa de la patria, es del cas, en nostra humil opinió, que 's miri si, adoptant en conjunt lo programa de dit Centre y en sa essencia las Bases sérias, prácticas y aprofitables del projecte de Constitució de la Assamblea de Manresa, poden deixar-se d'un cop ben sólidament sentats los verdaders principis regionals qu'han de portarnos mes ó menos tart al port de nostres desitjos.

Perque no cal ferse ilusorias y utópicas esperansas de que la idea catalanista pugui ni per ara ni en curt temps sortir del estat de propaganda, sino que convé fixarse en que aqueixa propaganda ha de durar alguns anys encara, fins que la idea hagi anat penetrant entre totas las classes socials y hagi arrelat fortament en totas las poblacions grans ó petites.

Lo que importa, donchs, avuy es no desmayar y treballar cada dia ab mes afany y mes constancia, no deixant d'acudir á cap d'aquells medis que puguin fer mes ventajosa y rápida propagació de la opinió en favor de la causa catalana.

Unió y avant hem de portar escrit en nostra bandera regional, ben persuadits de que, treballant tots á una sens defalliments ni personalismes, s'adelantarà molt mes que marxant exclusivament cada grupo per son cantó.

A aqueixa empresa noble y patriótica hi pot coope- rar com realment ho fa 'l periodisme; y en tal concepte LO TEATRO CATALA no's vol quedar inactiu, perque sa redacció considera que tambe deu procurar portar encara que sia sols un gra d'arena per amassar lo morté y algunas petites pedras per aixecar la paret que siga fonament de la autonomia regional.

Semblant propòsit no es nou en nosaltres: molts son ja 'ls articles que portem publicats en aquet sentit; pero ara que en virtut de diferents convenis hem lograt que nostre setmanari siga mes llejit de lo que ho era en importants poblacions, es mes convenient que 'ls lectors compreguin que som del número dels que no se'n van per las branques, sino que perteneixem als que veuen lo catalanisme ab desinterés y

sense il·lusions entusiastes y enlluernadores respecte á son pervindre, pera que aquet no sia d' or fals que perdria potser sa brillantor precisament quant arribés l'hora en que mes convindria veure'l lluhir.

Creyem que'l programa del Centre Catalá es mes realisable que la Constitució de la Unió Catalanista, qual constitució, á pesar dels bons desitjos de sos iniciadors, no es ni será punt d' enllás y unificació d'opinions entre'ls que desitjem l'autonomia de la patria.

Pero com las cosas pera que s'aguantin han de tenir fonaments fermes, hem de procurar que la construcció del edifici de aqueixa autonomia comensi per la base que naturalment puga tenir mes forsa y consistencia, única manera de lograr que las conquistas que 's vagin fent en favor de Catalunya no sigan imaginarias ni pugan enfonsarse á la mes petita aleanada de vent contrari qu' aixecarse pugui en lo mar de contrarietats per ahont forsosament ha de solcar la nau de nostras naturals aspiracions.

Hem de fer que 'l Catalanisme no sigui repulsiu á las actuals provincias espanyolas y especialment á Castella; hem de procurar conseguir en totas la simpatia que per nosaltres senten los vascos y 'ls gallegos; y al mateix temps, y sobre tot, hem de buscar la simpatia de tots los catalans, que quant aquesta 's tingui 's despertará l'entusiasme per la bona causa regional.

En aquest article no podem ser mes explícits, per que 'ns falta espay; pero en altre comensarem á exposar lo que creyem que convindria fer en primer lloch en bé del Catalanisme.

J. P.

Una bona idea

Ab motiu de las festas del Bruch, conmemorativas de la gloriosa batalla del any 1808 en que foren venudas las tropas de Napoleón, molts periódichs han publicat entusiastes articles en honor del gratat de braus catalans, héroes de tan admirable jornada.

Entre aquets periódichs hi figura 'l qu' es portaveu del Centre Catalá de Sant Pol de Mar, lo qual en lo número darrer qu' hem rebut inserta, ab lo titol de *La festa patriòtica del Bruch*, un article de don Emili Pascual del que creyem procedent copiar los següents párrafos que inician la manera de realisar una bona idea:

«Lo móvil promotor de nostra festa ha sigut per cridar al nostre entorn pera contribuir ab sa presencia y noble y patriòtic estimul á honrar nostres passats, las primeras autoritats de la provincia, los dignes representants de nostre país, ja á Corts, ja provincials y los bons patricis tots de nostra terra pera interessarlos, están segurs del carinyo que portan á la idea, pera que, removen tots los elements y medis possibles, encoratjin y defensin y entre tots procurin trobar un medi factible pera alsar un monument, encara que fos senzill, pero digne de perpetuar entre los veniders, la memoria de nostres passats, que está en la conciencia de tothom que be y sobrat s' ho mereixen.

A nostre humil entendre lo monument comú deu ésser aquí al Bruch, essent com fou lo lloch ahont se portá á cap lo fet, ahont tots los somatens lograren ab igual esforços, igual gloria.

Vergonya dona 'l dirho, que un fet de tanta trascendencia històrica y de profit per nostra terra, ni hi hagi una modesta lápida que 'l recordi.

Duas solucions sembla que están en l'esperit y modo de pensar de molts pera trobar recursos para aixecar aquesta fita glorijsa.

Es una l' obrir una suscripció per tot lo Principat y

Espanya en las planas dels periódichs y reclamar per via de nostres diputats provincials una subvenció de nostra Diputació provincial.

Es l'altra, trasmetre una exposició á las Corts del regne, demanant permís pera obrir una suscripció nacional, é interessarse, concedida aquesta, porque la encabessés en primer terme S. M. la Reyna Maria Cristina y demés membres de la Real familia, seguint per torn las altas personalitats de la noblesa, los homes polítichs y tots los ciutadans espanyols.

Sembla que 'l sol nom de Bruch hauria de despertar gran amor á la suscripció, essent com es de tanta ressorancia històrica y tan conegut de tothom.

Sia com se vulga, 'l cas es que deuria realisar-se la idea en aquestas ó altrás formas si 's consideravan mes factibles y de mes fácil solució, pera portar á felis terme la realisació, com més prompte millor, de tal projecte.

EMILI PASCUAL.»

Amorosa

¡Que 'n fa de temps que li duch
dins del cor aqueix caliu!
¡Y jamay tréurem el puch!
¡Sempre es mes potent... mes viul...
Si avuy son foch disminuheix,
demá s' aixeca mes fort,
puig sas flamas engrandeix
la ventada d' un recort.
Si de tos ullets con móras
veig la llum per mon torment,
torna 's lo caliu llavors
un Etna pahorós, ruent,
Y si tas manetas sento
enllassadas ab mas mars.
dintre 'l pit experimento
la cremor de cent volcans.
¡Oh per Déu, dona adorada!
¡Fés qu' aqueix suplici greu
fineixi d' una vegada
lo bálsam d' un petó teu!

M. RIJSEC.

Revista Teatral

Tívoli.—La companyia qu' actúa en aquet teatro ha posat en escena la opereta *El diablo en el cuerpo*, original en francés de Mrs. Blum y To-hé, música del Mtre. Marengo, qu' ha obtingut un éxit satisfactori. Deixant apart la inverossimilitut del llibret, l' obra entreté per las situacions cómicas y divertidas que s' hi contan.

La música, senzilla y sense pretensions, recorda per sa estructura la manera de fer dels compositors francesos y de quant en quant s' hi troban motius que recordan lo ball *Excelsior*, de la qual es autor també 'l mestre Marengo.

L' obra agrada y donará entradas, qu' es lo que 's tracta de demostrar.—BEN.

Novetats.—La companyia de Emili Mario nos doná á conéixer *La Credencial* del escriptor don Miquel Echegaray, qu' es una comedia preciosa, ahont se descriuhen los afanys d' un cap de familia desgraciada, pera conseguir un modest destino.

Los tipos son molt ben detallats y las situacions destrament portadas.

La producció fou molt ben acullida y la interpretació superior, distingintse especialment lo senyor Mario y la Srta. Guerrero qu' es una actriu com una casa.

Diumenje á la tarde s' estrená 'l melodrama arreglat del francés, que porta per titol: *Roger Laroque ó Mártir del honor*, y molt bon acert tingué 'l senyor

Mario en disposar son estreno pera un diumenje á la tarde, puig ni de bon trós hauria resultat la obra tant, á haverse estrenat en día feyner.

Tracta's de un verdader melodrama en tota la extensió de la paraula. Hi ha escenas desgarradoras y de gran efecte, y atreu al públich perque hi ha una criatura que sofreix per no pérdrer á son pare, lo que sempre ressurta pera 'l públich de las galerias.

L'obra está ben presentada y fòu perfectament interpretada, distintuigintshi la nena Blanco, que treballa com una verdadera actriu, la senyora Alverá, Srta. Martinez y 'ls Srs. Mario, Tamayo, Thuiller, Cepillo y Cordero.—R.

Lírich.—La comedia *Tormento* va agradar molt al uóbllich, per lo ben escrita y ben desenvolupada de la acció que resulta verdaderament interessant y de un sentiment que conmon de debó.

Una noya qu'ha comés una falta en sa joventut y 's casa després ab un honrat comerciant qu'ignora 'l fet. Los sufriments de la mare sens poguer dar lo nom de filla á la que ho es, donan lloch á varias escenas molt ben trobadas que 'l públich va aplaudir, demanant al final lo nom del autor que resultá ser lo distingit escriptor Federico Urrecha. Los artistas van interpretar l'obra de manera acabada y magistral.

Calvo-Vico.—La companyia de Juliá Romea ha posat en escena lo coregut *vaudeville* francés *La femme á papá*, qu'ha obtingut molt bon éxit, gracias á la esmerada interpretació per part de tots los artistas. Lo Sr. Romea, en sòn doble paper de pare y fill, estigué inimitable, lo mateix que la senyora Romero que va fer una col·legiala deliciosa, sentse aplaudir en la cansó dels coloms del 1.er acte y en los *complets* de la escena del champany en lo 2.^{on}, que va tenir que repetir. Los demás artistas molt bé.—BEN.

Eldorado.—Després de *La leyenda del Monje*, *Las hijas del Zebedeo*, *La Soirée de Cachupin* y alguna altra obreta que 'ns doná la companyia del senyor Bosch pera fer boca, tingué lloch lo dissapte passat l'estreno en aquest teatro de la opereta cómica (que verdaderament ho es) *El Rey que rabió*. Inútil creyem ocuparnos de l'obra, tota vegada que nostres lectors ja l'haurán apreciada fa poch temps en altre teatro d'aquesta ciutat.

Unicament direm que 'l desempenyo de *El Rey que rabió*, en Eldorado fou superior, com ja 's podia esperar de la companyia que dirigeix lo senyor Bosch. S'hi lluhiren la Sra. Segovia, Srta. Ferrero germanas Esplugas, y la Sra. Rovira. Entre 'ls homes recordem los senyors Berges, Bosch, Colomé y Guerra.

Las decoracions son molt acceptables y los coros treballan ab fé per'ajudar al bon conjunt, contribuint á que l'obra hagi sigut extraordinariament aplaudida, ab lo que creyem que l'empresa de Eldorado haurá trobat una verdadera *vinya*.—R.

Eden-Concert.—L'aconteixement de la setmana ha sigut la *etoile* parisién Mme Duparc.

Es aquesta, la personificació de la cansó francesa, puig que, ab sa finura é ingeni, fa compéndrer á tots los que l'escoltan, á mes de lo agradable de la lletra sas facultats, que no son pocas. Sols pot formarse idea de la verdadera música francesa, sentint á Mme. Duparc, y ben clá demostren lo que val, las continuas ovacions que diariament reb tan respectable diva.

Felicitem de debó á la empresa del Eden-Concert, per l'acert que ha tingut al contractar, encara que per pochi días, artista tant important.—R. T.

Lo primer Concert matinal de Euterpe

Ab un plé á vessar tingué lloch lo dillums de Pasqua la inauguració dels concerts que dóna en festas senyaladas la societat coral «Euterpe» fundada per l'inolvidable Clavé y que fòu la primera que seguí las peñadas del mestre y doná l'exemple á las demás qu'han seguit.

Realment pochi espectacles hi ha mes bonichs que 'ls concerts matinals, pe'ls que saben apreciar las bel·lesas de la música.

Aixis s'explica 'l plé del dilluns, que no es un cas raro sino la regla general.

Comensá 'l concert ab la *Invocació á Euterpe*. Aquesta hermosíssima creació fòu extraordinariament aplaudida.

—*Bella es la primavera*,—deyan los coristas, y nosaltres pensában: sí, bella, molt bella, puig que res mes bell comprenem, que sentirse acariciat l'oido per la mes bella de las Bellas-arts y 'l rostre per l'oreig de matinata de un comensament de Juny.

Després la orquesta executá magistralment la *Sinfonia de Semirámide*, seguint la vella partitura á veus solas *Arre Moreu*, del vell Ventura, que també fòu molt aplaudida.

¡Quin *minuetto*, de Boldoni pera instruments de corda! ¡Es una verdadera preciositat! Ab tot y haverlo sentit tantas vegadas, sempre hi trobem bel·lesas novas.

Ab lo bonich coro descriptiu orquestral *La Nit*, del mestre Goula (pare), terminá la primera part y 'l públich desfilá cap á esmorzar.

Reanudat lo concert, ohírem *Lo Cup*, de Ribera, estreno del any passat, que fou molt aplaudit.

¡¡*Mascarones!!* introducció musical d'una obra de 'n Goula, va estrenarse dillums y 'l públich l'acullí ab aplauso.

La inspiradíssima serenata á veus solas *Goig y planys*, de Clavé, fòu lo número tercer, y seguí la hermosa sardana de *Garin*, que 'l públich, delirant d'entusiasme, feu repetir tres vegadas.

Val á dir que fou interpretada admirablement.

Y per fi, los rigodons corejats *Las ninas del Ter* tancaren la festa, essent molt aplaudits.

Los coros y l'orquesta ajustadíssims.

Lo mestre Goula (fill), com sempre, que vol dir: molt be.

UN CORISTA

Aixis com vam publicar un fragment de la comedia *La Triple aliansa*, donem avuy una escena de la pessa *Digali barret digali sombrero*, estrenada ab éxit en la funció del Certamen teatral catalanista.

Diu aixis:

ESCENA I.

RAMÓN, JOAQUIM

JOAQ. Bé ¿qué tal, qué tal, Ramón, d'ensá qu'hi ha las furasteras?

RAM. Estich molt content, de veras, y ellas també, com hi ha món. ¡Es clal personas honradas s'avenen molt y es un gust; porque jo... só honrat.

JOAQ. Si, just.
 RAM. Y las senyoras...
 JOAQ. M' agradas.
 Per'xo des qu' á Barcelona
 hi ha la febre amarilla
 y que, com cosa senzilla,
 ab resolució molt bona
 ellas me varen escriurer
 per avení qui á Torelló,
 jo vaig pensá: en lloch milló
 qu' á casa en Ramón per' viurer.
 Y aixís t' ho vaig proposar,
 y tu t' hi vas avenir;
 y ellas aquí van venir
 al punt que van arribar.
 Ja ho sabs; tinch un natural
 que sempre 'm cuydo de tot
 y per' mi un estaquirot
 es un home que res val.
 RAM. ¡Ah, si, si, si! som dos homes
 nosaltres dos... Per cuydarse
 de tot y may amohinarse,
 no hi ha ningú com en Comas.
 JOAQ. Qne sóch jo.
 RAM. Si, si, Joaquim.
 JOAQ. Y lo qu' es en quant á honrat,
 ningú hi ha tan delicat
 ni que may miri tan prim
 com en Campá.
 RAM. Que jo sóch.
 JOAQ. En 'quet punt som dos modelos.
 RAM. Per'xo tothom nos té célos
 JOAQ. ¡Qué se me 'n dona!
 RAM. ¡Jo 't tochl!
 Jo vull néta la consciencia:
 per'xo donya Rosalía
 m' estima mes cada dia.
 Mira, Quim; la meua ciencia
 es ben clara y ben honesta.
 Compro tots los dias cols
 y monjetas ó fasols,
 y al vespre... ¡papal Suma y resta.
 Tant de la carn, tant de fruyta,
 vintisis de pá... tant val;
 resta, y la meytat cabal
 me pagan y... Ves si 's cuyta.
 JOAQ. ¿De modo que res hi guanyas?
 RAM. Ni un xavo partit pe 'l mitj.
 JOAQ. Si que, Campá, es un desitj...
 RAM. ¡Oh, cal no es desitj, t' enganyas.
 Ja veurás que vaig pensar:
 la senyora té una filla
 qu' á mes de filla es pubilla.
 JOAQ. Just.
 RAM. Tú li ets padri.
 JOAQ. Bé va.
 RAM. Ellas están aquí solas.
 JOAQ. Sí.
 RAM. Jo tinch un fill.
 JOAQ. Corrent.
 RAM. Y l' estimo.
 JOAQ. Ja 's compren.
 RAM. Li caso... y fora tabolas.
 JOAQ. ¡Oh!
 RAM. Y tot aixó es molt honrat.
 JOAQ. Be; pero...
 RAM. Y es molt ben fet.
 JOAQ. Be, si; pero...
 RAM. Y es un plet.
 JOAQ. que jo ja 'l conto guanyat.
 RAM. Pero jo 'm trobo com tu.
 JOAQ. ¿Qué vols dir?
 RAM. També sóch pare.
 JOAQ. Bueno, ja ho sé.
 JOAQ. ¡Oh! y desd' ara
 penso dedicarme...
 RAM. ¡Uuh!
 JOAQ. A ferte la guerra.
 RAM. ¡Bah!
 JOAQ. Perque 'l meu fill...
 RAM. Be, si ¿qué?
 JOAQ. Desitja casarse...
 RAM. ¡Jeeel
 JOAQ. Ab l' Angeleta.
 RAM. ¡Ja val!
 JOAQ. ¡Ves si l' Antonet...! ¡Ji, jil)

(Rient).

(Rient).

JOAQ. L' Antonet, si: ¿de qué rius?
 Digas, home, ¿quins motius...?
 RAM. ¿Quins motius? ¡Vinam aquí!
 JOAQ. ¿No festeja á la Pauleta?
 RAM. ¿Y aixó á mi qué se me 'n dona?
 JOAQ. Be; pero ¿es cert qu' hi enrahona
 y que hi fa molta brometa?
 RAM. Si.
 JOAQ. Be, donchs...
 RAM. ¿Qué?
 JOAQ. Ja ho pots véurer:
 que festejant com ho fan
 es que casarse voldrán.
 JOAQ. Be; pero jo ho puch distréurer.
 RAM. No 'n passis ansia d' aixó:
 jo me 'n cuydo y tot s' acaba. (Orgullós).
 RAM. (Mitj burlántsen.)
 JOAQ. ¡Ah, just, si, si! no hi pensaba.
 RAM. Jo me 'n cuydo y no hi ha pó.
 JOAQ. Veurem, donchs, qui milló 'n surt.
 RAM. Si vols combatre ab mi 't planyo.
 JOAQ. Y jo á n' á tu perque 't guanyo,
 puig tinch lo camí mes curt.
 RAM. Donchs endevant; comensem.
 JOAQ. Si, senyó, y fil á l' agulla.
 RAM. Veurem qui primer l' embulla.
 JOAQ. Y molt prompte qu' ho veurem.
 RAM. Me 'n vaig, doncas...
 JOAQ. Molt bé está.
 RAM. A buscarlas.
 JOAQ. Está bé.
 RAM. Y 'l casament.
 JOAQ. Jo 'l faré.
 RAM. Mal dit; lo rectó 'l fará.
 JOAQ. Pero ab lo meu fill.
 RAM. Que no.
 JOAQ. Jo tinch honra
 RAM. Jo, honra y muchas.
 JOAQ. Y l' honra sola...
 RAM. T' enganyas.
 JOAQ. perque més que tu puch jo.
 RAM. En fi, ho veurem.
 JOAQ. Aixó es.
 RAM. ¿Guerra declarada?
 JOAQ. ¡Guerral!
 RAM. Veurem qui á qui tira á terra.
 JOAQ. Jo me 'n cuydo.
 RAM. Y jo molt més.
 (Y Joaquim se 'n va pe 'l fondo al
 mateix temps que Ramon ho fa per
 una porta lateral.)

LA ENVEJA

Ben cla 'ns mostran don Lluís y don Joan
 en lo drama «L' rector de Valfogona»
 lo mirall de la enveja, que ambiciona.
 l' agéna gloria trepitjá ab afant.
 Mentint astuta com lo vil xalán,
 sa llenga d' escorpi l' engany pregona.
 ¡Quants pesars en la vida 'ns ocasiona
 la inicua missatjera de Satán!
 Hipócrita y fal-lás, ab manya ostenta
 de la fé, y del honor falsos encunys ...
 Quant per danyar te miras impotenta,
 ayrada bufas y ab feresa grunys,
 y ab gran acert per 'xó se 't representa,
 Enveja infame, rosegante 'ls punys.

JOSEPH TORRES y PAYERAS.

Entreacte

¡OH, LAS DONAS...!

L' Angélet, brau sarauhista, jove, guapo y hereu
 d' una bona casa, era 'l noy mimat de las donas,
 sobre tot d' aquellas de vida alegre que no feyan cap
 brometa sens avans contar ab ell.

D'entre las varias anécdotas de qu'era protagonista

ne vaig á explicar una, que be 's pot dir que val per una dotzena.

¿Algú de vostés ha sentit parlar may de la Pauleta? Era la estrella dels saraus. Son desembrás, elegancia y bona lábia, causaba la admiració de tothom. Joves y vells la rodejaban constantment, disputantse l' honor de ballar ab ella. Perteneixia al estat de casada y 'l seu marit, qu' era un poch bonatxó, la deixaba anar per las diversions acompanyada d' una tia, descansant per altra part en la virtut de la seva dona que per' ell era un castell inespugnable.

A la vritat, no se li coneixia cap enredo; pero 'l fet que vaig á explicar demostra lo perillós que pot ser per' un marit lo donar massa expansió á la seva costella. ¡Es tant fácil lo tenir una hora tonta!

Després de aquestas explicacions, entrem de plé en nostre assumpto...

Son las quatre de la tarde: en un tercer pis del carrer Ample, un jove elegant, hermós—massa guapo per home—y una noya en la plenitut de sa bellesa y de mirada irresistible, están agafats de las mans y contemplantse en silenci. ¿Qui sab lo que bull dintre son cervell?

Son la Pauleta y l' Angelet. De prompte trukan á la porta ab pich y repicó.

—¡Lo meu home!—diu ella ab gran sorpresa. Esbarat l'Angelet busca per amagar-se; mes no sab ahont: lo pis es sumament petit y ab una sola mirada pot seguir-se tot.—Trukan per segona vegada.

—¿Que fem?—diu l' Angelet ab angunia.

Ella 's va créixer, com se diu, en aquell crítich moment y ab una serenitat admirable contesta:

—No tinguís por. Jo vaig ara á obrir: amágit detrás de la porta, escolta bé nostra conversa y, sense pensarhi gens, ves fent tot quant jo digui.

Sens compendre prou l' Angelet ditas instruccions se perfilá detrás de la porta mentres ella obria al seu marit.

Moment d' expectació y ánsia terrible.

—¡Ola, Joanet!—diu ella ab fingida trnnquilat, y obrint de bat á bat la porta.

—¡Quan has tardat á obrir!—contesta ell mal humorat.

—M' estava á la finestra mirant al pis d' aquí al costat. ¿Que no sabs lo que ha passat?

—Noya, si no m' ho explicas...

—No fa gaire qu' ha arribat lo marit de la vehina, aquella que tu no vols que m' hi fassi. ¡Quina dona! Si sapiguessis lo qu' ha fet....

—Be, donchs, explicat.

—A lo que 's veu, tenia 'l seu *romanso* á dins del pis, quant ha trucat son marit. ¿Y quina te n' ha fet? Com si fés broma, ab lo devantal tapa la cara del marit, mentres que l' amant, que estava amagat detrás de la porta, s' escorra per darrera d' ell, fugint escalas avall.—

Y unint l' acció á la paraula, mentres parlaba la Pauleta tapa 'ls ulls del seu espós, ab lo devantal y l' Angelet, seguint las instruccions, rebudas passa per darrera d'ells, saltant los esglahons de quatre en quatre.

Rihent en Joanet aparta de sa cara las mans de la Pauleta, y diu ab tota bona fé, planyent al pobre vehí:

—¡Vaya un home mes talós! ¡Que m' bi vinguin á mi ab aquestas brometas!

JULI VRET.

Repertori de Fora

Valencia 2 de Juny.

Senyor Director de Lo TEATRO CATALÀ

Estimat amich: Lo primer concert organisat per la Societat artistica musical Valenciana que dirigeix l'intel·ligent mestre Goñi, que tingué lloch fa alguns vespres en lo bonich teatro de la Princesa, pot ben reasumirse en eixas dos paraulas: gloria y profit.

Nostres lectors saben de sobras quan idifícil es organitzar y sostenir una societat de concerts, fins en las capitals de primer ordre, ja que la principal missió d' ella es fer l' art por l' art y aquest lema, acostuma á donar gloria, pero desgraciadament pocas vegadas profit.

Los amants de la bona música, que resindeixen á Valencia, y tots quants saben que hi ha un més enllá en música que las óperas á vint quinzets, deuen ver agraïment al mestre Goñi, que en molt curt temps ha organisat una societat que tot y'sent als seus comensos, conta ab valiosos elements dintre son intel·ligent professorat. No d' altre modo se justificaria l' éxit del aludit concert, ni 's compendria que cada pessa fos rematada ab un aplauso unaním, just premi á que s' ha 'et mereixedor l'aplech de professors que constituheix la naixent societat.

Naturalment que en alguna pessa hi mancaba aquella unitat, sols asequible á las orquestas que portan anys y mes anys de vida, pero tot quant en consciencia's pot de manar y molt més, ho reuneix la associació objecte d' aquestas ratllas.

Nosaltres creyem que tan sols llegint lo programa de un concert se pot analizar l' esperit que informa á la societat que 'l dóna y també lo grau de coneixements y gust que poseheix lo Director, anima sempre de la corporació que l' organisa. Fixantse en aquella idea, es impossible negar al senyor Goñi, la qualitat de selecció, lo refinamen de gust qu' es indispensable á qui aspira, ab son treball á posarse noblement al frente del moviment musical de la tercera ciutat d' Espanya.

Vegis sino lo programa executat:

PRIMERA PART.—Overtura de *Las alegres comadres* (Nicolai).—Cavatina per los primers violins. (Raff).—Gretna-Green. (Guiraud).—SEGONA PART.—*Les Erinyes* (tragedia antiga).—(a) Danza grega.—(b) Los troyans recordant sa pátria.—(c) Invocació de Orestes.—(d) Final. (Massenet).—TERCERA PART.—*Los girondinos* (overtura) (Litolff).—En lo molí. (Gillet).—Marxa de Tannhauser. (Wagner).

No un cárrech, sino un prèch tenim qu' fer al intel·ligent y animós mestre, y es qu' en los concerts sucessius procuri fernes entrar en coneixement ab las composicions dels fills de nostra regió, ja que nostre regne poseheix músichs eminents. si be sobrat modestos, y may millor ocasió qu' ara pera férlos hi alcansar la legitima ressonancia á que son acreedors, per sas inspiradas composicions, en estrém celebradas algunas d' ellas fora de la mare patria.—VICENS XUFLA.

Bilbao, 1.º Juny.

Molt Senyor meu: Ab un mes ds retrás ha comensat aquest any la temporada de Opera en lo Nou Teatro, y ab menos concurrencia que may s' han verificat las representacions que fins avuy van donadas

Y no será certament per falta de varietat y novetat en los espectacles, ni per deficiencias dels intérpretes, los quals gosan tots d' alta reputació en lo món artístich.

Vegis lo quadro dels espectacles donats desde 'l dia 22 del passat fins avuy.

Aida, per la Bonaplata y la Sthal, Gabrielelesco, Tabuyo, Rossy, Doboís; *Ugonotti*, Bonaplata, Ruanova y Pagnoli, Gabrielelesco, Ventura, Rossy y Dubois; *Sonámbula*, Pacini y Gasull, Merolés; *Caballeria Rusticana*; Bonaplata, Pagnoni y Gasull; de Marchi y Tabuyo; *Lo-hengrin*, Mendioros y Sthal; De Marchi, Tabuyo y Rossy; *Lucia*: Pacini; Moretti, Ventura y Dubois; *Faust*, Mendioros, Pagnoni y Gasull, Moretti, Ventura y Rossy; *Trocatore*, Bonaplata y Pagnoni, Gabrielelesco, Ventura y Dubois.

La Empresa anuncia las óperas *Africana*, *Puritani* y *Carmen*..

Dirijeixen los espectacles los mestres Subeyas-Bach, Bimboni y Ferrer: aquest últim té á son cárrech la direcció escénica.

A pesar dels bons desitjos de la Empresa, 'l públich continúa retret d' un modo alarmant per la butxaca de 'n Rodrigo; pero com no pot menos de sucsehir, donada la bondad artistas, l' escassa concurrencia los aplaudeix á cabiar, y com diuhen los castellans: «váyase lo uno por lo otro».—IRRIGORRY.

Vilanova y Geltrú 7 Juny.

Com ja tinch donat compte de la representació en lo Tivoli Vilanovés de *Lo monjo negre* y la pessa, *Tres y la Maria sola*, sols parlaré de la funció de diumenje á la tarde pera dir que en l' intermedi del segon al tercer acte, la orquesta «La Vilanovesa» va donar á conèixer als filarmònichs la renombrada sardana de la ópera *Garin*, que vá s. r. estrepitosament aplaudida.

A la nit del dia 5 l' estreno en aquet teatro del filosófic drama en vers titulat, *Ateos y Creyents*, va deixar poch satisfet al numerosissim públich que 's componia á lo menos d' unas mil dos centas personas.

Després vá posarse *La sala de rébrer*, pessa en la que s' distingeix lo senyor Bals. Seguidament va haverhi un hermós castell de focs artificials.

Ahir á la tarde, segona representació del drama *Mal pare!* ab escassa concurrencia, que va quedar altament satisfeta del desempenyo de l' obra, y de la pessa catalana *Teta la Gallinaire*.

Al vespre l' estreno del drama trágich *Hydro-mel* de D. Ernest Soler de las Casas, al que por deferencia als vilanovins y á sos amichs los artistas va assistir l' autor, va ser desempenyat admirablement pe 'l senyor Borrás y la senyoreta Sala, secundantlos bé 'ls demés artistas.

Al final del primer acte, en mitj d' estrepitosos aplausos va ésser cridat l' autor á la escena.

Al acabar lo segon, lo públich ab crits de «El autor» va obligar al senyor Ernest Soler á surtir y dar las gracias á la lluhida concurrencia que ompli 'l teatro.

Y per fi, després de l' obra y de ésser cridat altra volta, lo senyor Soler se vegé obsequiat ab coronas de llorar que de tots los palcos y platea estaban tirant lo teló per tres ó quatre vegadas.

A la surtida del teatro lo senyor Soler junt ab los seus amichs, van ser acompanyats á la fonda ab música y la orquesta «La Vilanovesa» lo va obsequiar ab una serenata, comensada ab la sinfonia *Poeta y Aldeano*, després de la que 'l senyor Soler desde 'l balcó vá dirigir la paraula al públich, mostrant l' agraïment que sentia pe 'l carinyo que 'ls vilanovins li demostraban.

Per fi, la orquesta va executar la renombrada sardana de la ópera *Garin*, y una pessa sinfónica extreta d' una popular sarsuela.

Rebi 'l senyor Soler de las Casas la mes coral enhorabona del públich en general y en particular d' aquet humil y afm. S. S.—R. N.

Sabadell 7 de Juny

La companyia del teatro catalá de Romea es ara aquí á Sabadell, ahont ha posat ultimament en escena'l drama *Judas* ab tot l' aparato de decoracions, trajes y atrás del mentat teatro Romea, lo que junt á una esmerada execució, ha lograt proporcionar alguns plens al teatro dels Campos de Recreo, d' aquesta important ciutat. Dita companyia, de la que forman part las germanas Clemente, la Sra Munner, y 'ls senyors Martí, Soler (Isclé) Capdevila, Santolaria, Fernandez, Valls, Pinós, etc, está ensajant un drama del Sr. Ribot y Serra titulat *Lo vectigal de la carn* pera estrenarse demá passat dijous, y segons s' m diu, lo dia 19 acabarà la temporada, trasladant se á Tarrassa y á Girona ahont treballará desde'l dia 23 del corrent.

En Cervantes tenim sarsuela castellana, fent lo gasto las més aplaudidas obras del género lleuger.

Prou per avuy.—L.

Repertori Extranjer

Paris 5 Jnny

Estimat senyor Director:

Pocas novetats teatrals hi ha hagut aquesta setmana. Després de la *reprise* de *Frou-frou* s'ha posat en escena en la «Comédie Française» la comedia y ball á la vegada, en un acte y en prosa, de Molière, titulada *La*

Sicilien. ó *L'amour peintre*, obra de petita importancia y que es sols un pretext pera uns quants números de música ab sos corresponents balls, cosa que estava molt en boga en los temps que va brillar lo cáustich autor francès ja nomenat.

L' *Athalie*, preciosa tragedia del immortal Racine, ha obtingut un éxit verdaderament extraordinari. L' interpretació va ser de primera, distingintse Mr. Mounet-Sully en lo paper del gran sacerdot *Joad*, en lo qual va fanatizar al públich, sobre tot després de la escena de la protecció del 3er acte, y Mlle. Dudlay que deespeñaba la protagonista. Aquesta ultima, si hagués suprimit alguns efectes exajerats de dicció que resultaban de un melodrama, hauria sigut una *Athalie* perfecte.—Au revoir.

DR. COULISSE.

Viena 5 Juny 1892

Senyor Director:

Creyent de verdader interés pera 'ls numerosos lectores del seu periódich una sucinta ressenya de la Exposició internacional de teatro y música qu' aquí's celebra, aprofito la meua estancia casual en aquesta ciutat pera remèterli quatre apuntes sobre la dita exposició. Aquesta va inaugurarse lo 7 del passat mes de Maig baix lo patrocini de la princesa Metternich.

L' edifici principal ó siga la *rotonda*, es lo mateix que per l' universal Certámen del 72 construhí lo gran enginyer inglés y que servi l' any 80 per l' exposició d' electricitat.

En una galeria circular se troban agrupats y classificats numerosos elements técnichs y recorts histórichs d' actors y músichs. En la secció espanyola lo mes important es lo que correspon al Teatro catalá. Documents importants, obras dramáticas y musicals, una riquíssima collecció de perrucas pera teatro (la major part histórichs) de Garcia, un altra collecció completa de fotografias de nostra inolvidable Fontova y altres mil objectes, fan d' aquesta secció una de las mes curiosas é importants de la Exposició. Partint de la *rotonda* y seguint lo gran passeig se troban á dreta y esquerra respectivament, un edifici de elegantissima construcció, capás per 4000 personas y un original pabelló xino. Per últim lo gran teatro internacional ab un avant-cos semicircular adorna de columnas dóricas, ahont se donan representacions en diversos y variats idiomas.

Una de las cosas mes notables de la Exposició es la reconstrucció exacte de la plassa del Mercat (Marché Hant), tal com era en l' any 1692. Verdaderament com mou lo contemplar Viena fa dos sigles ab sa fesomia especial y característica, las casas altas y apretadas, plenas de diminutas finestras ab sos anuncis especials ahont s' hi dibuixan animals y tota classe d' alimanyas. Lo tot resulta d' un efecte curiós y sorprenent, per la rigurosa vritat ab que ha sigut fet, avuy sols vista á petites dosis en lo típic *Graben*, *Schotten-Rink*, *Retontumstrasse* y voltants del *Bourg*.

En ma procsima l' hi detallaré quelcom dels avensos que en la construcció d' escenaris s' exhibeix, curiós, bo y util, molt necessari á coneixer en Espanya, ahont per desgracia aquest art no ha sortit de la rutina.

La Duse está produhint un fanatisme entre'l públich vienés ab son selecte repertori. Si per cas hi havia alguna novetat digne de menció, ja li escriuré.

Auf wieder sehen.

LUDVICP.

Reunions Particulars

LOPE DE VEGA.—En lo local de aquesta Societat tingué lloch lo passat dissapte una funció á benefici de don Julio Vila, qui la dedicá als senyors socis del «Círcol de la Esquerra del Ensanche» y de «Lope de Vega.»

Se posaren en escena la obra del senyor Tamayo *Un drama nuevo* y la comedia catalana *Una senyora sola*, que obtingueren un desempenyo mes que regular per la senyoreta Gordillo, l' beneficiat y 'ls senyors Rodriguez, Llano, Sala y Vila (don Josep y don Constantí.) Los senyors Sanchez y Mercader estigueren també molt acertats en la representació de *Una*

senyora sola, fentse acceadors als aplausos de la concurrència.

Lo beneficiat fou obsequiat pe 'ls seus amichs ab bonichs regalos.

Un ball de societat posá fi á la festa.—J. NIN.

ESQUERRA DEL ENXANXE.—Bastant notable va ser lo concert donat l'últim diumenje per aquesta societat; puig si en la part d'instrumentació, además de la aplaudida concertista senyoreta Bartolomé s'hi lluhiren las senyoretas Verdú, Guixart y Tusell junt ab los senyors Baratta, Pou de Barro y Moreno de la Santa que tocá al violí ab má de mestre unas *grands variations*, en la part vocal aparegueren la senyoreta Martí (qu'acompanyada al piano per sa distingida professora senyora Peyró, va cantar ab gran pulcritud una romansa de Bizet) y 'ls sempre aplaudits senyors Canibell y Gonzalez. Pero lo que ofresqué mes novetat va ésser, sens dupte, l'Orfeo de nenas, aquell coro d'angelets qu'interpretá ab gran aplauso algunas pessas, y sobretot aquell *duettino* que tant admirablement cantaren las nenas Molist y Barrientos.

També va ser un número bonich l'encarregat á la nena Prieto, per la galanura ab que l'interpretá.

Llegiren poesias los senyors Prieto, Verdú y Feliu (*Las quatre barras y'l sonet Catalunya al any vuyt*, de Verdaguer) y'l senyor Feliu Ferrando.

Y per coronació de tant esplendorosa festa, alguns socis del «Centro Ampurdanés» invitats *ad hoc*, ballaren la tan celebrada *Sardana de Garin*.—A. R.

SOCIETAT LA AFRICANA (Teatro Lope de Vega).—*Amor de madre y Llorido del cielo* foren las obras representadas l'últim diumenje, la primera baix la direcció del senyor Bach y la segona pe'l senyor Amores. En la primera s'hi distingiren la senyora Mayorga y 'ls senyors Bach, Amores, Olives (M), y Casas (L).

La senyora Tarés en lo paper d'Arturo estigué molt bé, distingintse com tots.

En la segona sobresurtiren també las senyoras Mayorga y Tarés y 'ls senyors Amores y Racionera. Aquet es sens dupte dels que diuen mes bé sos papers: lo que hi trobem, (y no ho prengui á mal) es que sempre sembla que representi una mateixa obra.

Los senyors Casas (G), Casas (L) y Freixas passadors.—B. BARTINA.

CASSINO ARTESÁ (Gracia).—En lo benefici de l'actriu senyoreta Carme Boxedós, se posá en escena lo preciós drama *Los hijos de Eduardo* que ben despenyat prenenhi part la senyora Rodés, Boxedós y Casao (M.) y los senyors Ferrán, Cabré, Camps y Oliveras.

Las senyoretas Boxedós y Casao tregueren molt bon partit de las parts de *Eduardo y Ricardo* respectivament. Lo senyor Ferrán molt bé.

En un dels intermedis lo coro del mateix cassino «La Fraternidad» cantá *Las Galas del Cinca*.

Després del drama's posá la bunica zarsuela *Fa somos tres*, despenyantla las senyoretas Boxedós; Casao y senyora Rodés y los senyors Villar, Reig y Galindo, que foren bastant aplaudits.

Després ball y cap á casa.—C. T.

CAMPOAMOR, (Gracia).—Baix la direcció dels estudiosos joves senyors Estruch y Castellá, (R.) se posá en escena'l magnífich drama catalá *Lo Contramestre* que, dit siga en vritat, tingué un conjunt molt

acceptable per part de tots. Los senyors Guixé, Garzon y 'ls senyors Barberan, Estruch, Carbonell, Castellá R y F Cusó y Serra havian estudiat la obra ab carinyo. Hi ha que fer especial menció del senyor Carbonell que en lo paper de *Olegat* estigué acertadíssim.

TERTULIA SERRA.—Las pessas *Castor y Palux* y *Las dos joyas de la casa* estaban anunciadas per l'últim diumenje, no poguentse representar mes que la segona per causas imprevistas.

La senyoreta U. H. y 'ls senyors Figueras, Ortiga y Bacà foren los encarregats del despenyo que siugué bastant regular.—J. A.

Saló de Descans

** En lo Cassino Artesá de Gracia, estan ensajant *La casa payral* y la comedia *La Vocació*.

Aquet es, sens dupte, lo teatro de Gracia que posa més obras catalanas.

¡Llástima que las altras no imitin l'exemple del director don Frederich Ferrán, que's fa acceador al aplauso dels amants de nostra escena.

** Nostre amich l'aplaudit autor dramátich é inspirat poeta don Anton Ferrer y Codina s'ha encarregat de la direcció del setmanari «La Tomasa.»

Creyem que ara entrarà en lo bon camí aquest periódich que semblaba en los últims temps deixat de la ma de Dèu.

** Al ocuparse en lo número anterior, un redactor nostre, de la Societat «Lope de Vega», deya que havia tingut que retirarse en vista de un insinuant avis.

Com posteriorment s'han aclarit las cosas, debem consignar que tot fou degut á una mala inteligencia, puig la Junta no havia disposat que li se donés semblant avis. Las explicacions dels senyors Socis valen la pena de que insertem la present rectificació, pera satisfació de tots.

** La aplaudida companyia del teatro de Novetats ha marxat á Tarragona: d'allí pasará á Reus, y després donará representacions en Sabadell.

No duptem de que 'ls públichs d'aquestas ciutats veurán ab gust lo repertori d'obras que té la citada companyia que dirigeix lo senyor Tutau.

** Han sigut contractats per la empresa del teatro Rimea lo primer galan senyor Bonaplata y la aplaudida actriu jove donya Carme Parreño.

* Hem deixat al càrrech de nostre constant colaborador Juli Vert, la secció d'«Entreacte». Ja en ella publiquem avuy una xispejant anecdota que no duptem será llegida ab gust.

Cavilacions

TRENCA-CLOSCAS

D. JAUME ROSSINYOL TORRENS Y PICOSÉS

ARTÉS

Combinar aquestas lletres de modo que donguin per resultat lo títol de un drama catalá.

PEP GALLEDA

PUJOL Y SOLÉ IMPRESSORS, TALLERS, 45.

PERRUCAS Y POSTISSOS
DE TOTA CLASSE
PERA TEATROS

Gran Saló

pera afeitar, tallar y rissar cabells

EN LA

PERRUQUERIA DE

Vicens García

Conde del Asalto, 6, pral.-Casa establerta desde 1840

Construcció de Teatros

SERVEY COMPLERT Y BÓ

pera guardarropias

*Pera informes y details, dirigirse al
fuster del carrer d' Estruch, 11*

BARCELONA

Peluquería Artística

Saló pera afeitar, rissar y tallar lo cabell

DE

LLUIS ANGLADA

Gran assortit de perrucas

y tota classe de postissos per' artistas
de teatro

Rambla del Centro, 7, ent.^o
BARCELONA

CONTRACTAS PERA ARTISTAS

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

D^e

Bonnin germans

Copistèria de vers y música

Servey á tots los punts d' Espanya

PREUS ECONOMICHS

Carrer del Vidre, 2, 4.^{rt} locant al de Fernando VII

BARCELONA

Despaig cada dia, fins á las 9 del vespre

AGENCIA DE TEATROS

Pianos Alemany

LOS MILLORS Y MES BARATOS DEL MÓN

FABRICATS PER

Paul Werner's

Bon sonido y construcció elegant.

Se ven al contat y á plassos

N. AGUSTÍ

Muntaner, 17, ent.^o 1.ª - BARCELONA

NOVAS ESTUFAS AMERICANAS

DE ELEGANT CONSTRUCCIÓ

Ab ellas s' obté foch continuo sens molestia
y s' consegueix posarlas á tota temperatura

Unich representant en España

NICOLAU AGUSTI

Muntaner, 17, ent.^o 1.ª - BARCELONA.

TRENCADURAS

Se curan aviat y radicalment ab lo **Braguer mecánich**
regulador inventat per l' especialista **Sr. Palau**. Recoma-
nat per tots los metjes eminents y premiat en la última
Exposició de Barcelona, Té concedit Real privilegi.
Carrer Ample, 12 y 14, al costat de la Iglesia de la
Mercé.

Consultori ortopédich de 8 á 1 y de 3 á 8

Llunas assogadas

PERA MÍRALLS

de Ortega y Badia

Depòsit de cristalls—Baldosas

Baldosetas, etc., etc.

Teléfono núm. 1397

Carrer de la Condesa de Sobrediel, 3

BARCELONA

CONCORDIA

Máquinas pera fer mitja

Las mellors del món

S' hi fan mitjas, mitjons, camisetes de punt d' agulla igual que á la má, comensa-
das y acabadas á la mateixa máquina, proporcionant la mellor manera de gua-
nyarse la vida á casa. — Se ven á plassos y al contat. — Exportació á qualsevol
població. — S' ensenya de franch á treballarhi.

N. Agustí Manyosa.—Regomir, 25 y 27, botiga

Carme, 33

Máquinas de
cusir. máqui-
nas de fer mitja

SANTASUSANA

Aparatos pera
pendre dutxas.

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas — Se ven á plassos y al comptat

Carrer del Carme, 33—BARCELONA

Carme, 33